

تبادل نظر میان پدیدآوردگان کتاب‌های آموزشی

سخنرانی علیرضا حاجیان زاده، مدیر کل دفتر انتشارات کمک آموزشی در
چهارمین جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد

شاهد تولید و انتشار آثار متنوع و متعددی در عرصه‌ی کتاب‌های علمی و آموزشی برای استفاده‌ی دانش‌آموزان و معلمان بوده است. اکنون این کتاب‌ها در نظام آموزش و پرورش کشور جایگاهی ارزشمند یافته‌اند و از حضور پررنگ و تأثیر آن‌ها در کلاس درس و مدرسه نمی‌توان چشم پوشید.

ما معتقدیم، با توجه به افزایش سطح دانایی جامعه و تقاضای جوانان و نوجوانان دانش‌پژوه به یادگیری فراتر، باید برای

در آغاز مراسم تقدیر از برگزیدگان چهارمین جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد، به حضار گرامی، اندیشمندان و فرهیختگان اهل قلم، صاحب‌نظران و نویسندگان کتاب‌های آموزشی، کارشناسان و مدیران حوزه‌ی تعلیم و تربیت اسلامی، مسؤولان وزارت آموزش و پرورش و سایر میهمانان ارجمند خیر مقدم عرض می‌کنم و از حضورتان در این محفل علمی و آموزشی تشکر و قدردانی می‌کنم.

وزارت آموزش و پرورش، در دهه‌ی اخیر

آموزشی رشد برگزار می شود که در سه دوره ی گذشته مختص کتاب های آموزشی سه دوره ی تحصیلی بود و امسال در چهارمین نوبت برگزاری، به کتاب های آموزشی دوره ی ابتدایی و راهنمایی تحصیلی اختصاص یافته است. این جشنواره به منظور ارزشیابی کتاب های موجود و بررسی کیفیت آن ها، انتخاب و معرفی کتاب های برگزیده، و تشویق و حمایت از پدیدآوردندگان کتاب های آموزشی که بیش ترین نقش را در راستای تحقق هدف های برنامه های آموزشی داشته اند، شکل گرفته است.

تبیین و انتقال سیاست ها، هدف ها و برنامه های آموزش و پرورش

در حوزه ی کتاب های آموزشی و فراهم آوردن امکان تبادل نظر میان پدیدآوردگان کتاب های آموزشی، از جمله هدف های این جشنواره است.

«دفتر انتشارات کمک آموزشی» وزارت آموزش و پرورش که مسؤولیت اجرای طرح سامان بخشی کتاب های آموزشی و برگزاری این جشنواره را بر عهده دارد، کار خود را برای اجرای چهارمین جشنواره، با فراخوان کتاب های آموزشی آغاز کرد که در فروردین ماه سال جاری اعلام شد. هیأت داوران، متشکل از کارشناسان متخصص و آشنا به نیازهای برنامه ی درسی از سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، معلمان باتجربه و آگاه به نیازهای مخاطبان به معرفی معاونت آموزش و پرورش عمومی، استادان مرتبط با حوزه ی درسی از مراکز علمی و دانشگاهی و نمایندگان تشکل های ناشران در حوزه های گوناگون درسی، کار بررسی و داوری کتاب ها را براساس آئین نامه ی مصوب، طی ۵

دانش آموزان، علاوه بر آموزش های رسمی که در قالب کتاب های درسی و کلاس درس سازماندهی شده اند، امکان مطالعه، تحقیق و کسب آگاهی از طریق منابع آموزشی متنوع و متکثر را فراهم کنیم تا هر دانش آموز، متناسب با ذائقه، استعداد و علاقه های خویش به مطالعات علمی و آموزشی دست بزند.

اگر کتاب های آموزشی، در بازار نشر طی حرکتی برنامه ریزی شده و مطابق با معیارها و موازین علمی و آموزشی و در راستای هدف های برنامه های آموزشی و تربیتی منتشر شوند و مورد حمایت قرار گیرند، می توانند نقش به سزایی در فرایند یاددهی - یادگیری و تأمین منابع مطالعاتی مورد نیاز دانش آموزان و معلمان داشته باشند.

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش که در حال حاضر یکی از بزرگ ترین و مؤثرترین بخش های فرهنگی کشور در امر برنامه ریزی و مدیریت نشر کتاب های آموزشی و کمک آموزشی است، از پنج سال پیش به منظور حمایت و تشویق پدیدآوردگانی که در جهت تحقق هدف های برنامه ی آموزشی و درسی وزارت آموزش و پرورش فعالیت می کنند، «طرح سامان بخشی کتاب های آموزشی» را به اجرا گذاشته است. در چارچوب این طرح، ضمن تبیین سیاست ها و استانداردهای کتاب های آموزشی و اعلام نیازهای آموزش و پرورش به ناشران، کتاب های مناسب و مرتبط با برنامه ی درسی شناسایی می شوند و از طریق معرفی در قالب **کتابنامه ی رشد** - که شامل فهرست توصیفی کتاب هاست - و نیز معرفی در پایان کتاب های درسی مرتبط، مورد حمایت قرار می گیرند.

در همین راستا، جشنواره ی کتاب های

ماه فعالیت فشرده به انجام رساندند و نتایج نهایی را اعلام کردند. در هر حوزه‌ی درسی، رتبه‌های اول به عنوان کتاب‌های برگزیده معرفی شدند. علاوه بر ۳۵ عنوان کتاب که در رتبه‌های برگزیده امتیاز لازم را کسب کردند، ۹۰ عنوان کتاب شایسته‌ی تقدیر و سه عنوان کتاب نیز شایسته‌ی تقدیر ویژه - برای اهتمام در تهیه‌ی محتوای مناسب و مجموعه‌ی کلی آموزش - تشخیص داده شد. در نتیجه در این مراسم، مجموعاً ۱۲۸ عنوان از آثار برگزیده و تقدیری و همچنین، ۳ ناشر برگزیده از بخش خصوصی و یک ناشر برگزیده از بخش دولتی مورد تشویق قرار گرفتند.

چهارمین جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی دو میزگرد تخصصی نیز با حضور کارشناسان ذربط و جمعی از ناشران و پدیدآورندگان کتاب‌های آموزشی برگزار کرد که در این نشست، هدف‌ها، اصول و رویکردهای نوین حاکم بر کتاب‌های آموزشی، و همچنین، نتایج مطالعات تطبیقی و تجربیات سایر کشورها در تولید کتاب‌های آموزشی به بحث و تبادل نظر گذاشته شد. در این جشنواره، با برپایی نمایشگاهی، کتاب‌های برگزیده نیز به نمایش گذاشته شدند.

یکی از بهترین نتایجی که از برگزاری این جشنواره‌ها و اجرای طرح سامان بخشی کتاب‌های آموزشی حاصل می‌شود، اعتماد متقابل و تعامل میان ناشران کتاب‌های آموزشی با وزارت آموزش و پرورش است؛ به نحوی که در فرایند سامان بخشی، همواره شاهد استقبال و همکاری بیشتر ناشران آموزشی هستیم. هم در حوزه‌ی داوری کتاب‌ها، از مشارکت نمایندگان تشکل‌های ناشران بهره‌مند بودیم و این نشانگر حسن اعتماد و همکاری متقابلی است که در تحقق امر سامان بخشی کتاب‌های آموزشی وجود دارد.

در این جا لازم می‌دانم، از تمامی همکارانم در ستاد برگزاری جشنواره که با تلاش‌های خستگی‌ناپذیر خود، این پدیده‌ی مقدس در نظام تعلیم و تربیت کشور را استقرار بخشیدند. اعم از دبیر محترم جشنواره، اعضای محترم هیأت داوران، مسؤولان و کارکنان کمیته‌های اجرایی، هنرمندان و نویسندگان، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، معاونت محترم آموزش و پرورش عمومی، معاونت محترم برنامه‌ریزی و پشتیبانی سازمان، شرکت چاپ افست، خبرنگاران مطبوعات، صدا و سیمای جمهوری اسلامی، عوامل فنی و خدماتی و تمام ناشران گرانقدری که با این حرکت اصیل همدلی و همراهی داشتند، تشکر و قدردانی کنم.

همچنین از برادر عزیزم، آقای همتی که در پایه‌گذاری و اجرای سه دوره‌ی گذشته جشنواره همکاری داشتند، سپاسگزارم.

والسلام علیکم و رحمة الله و بركاته

